

**ผลการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ
ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เจตคติต่อการเรียนและ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

**The Effects of Instructional Model Based on Faith and Resonant Thinking –
Yonisomansikan, upon Analytical Thinking Ability, Learning Attitude,
and Learning Achievement in Buddhism Substance of
Prathom Suksa 6 Students**

ผู้วิจัย นางนวนน้อย แสนกล้า

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารศรี กลางประพันธ์

Researcher : Mrs.Nuanno Sankla; Thesis Advisor : (1) Asst. Prof. Dr. Marasri Klangprapan

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการใช้รูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนอนุบาลนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 จำนวน 41 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบวัดเจตคติต่อการเรียนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบแบบที่ไม่เป็นอิสระแก่กัน (Dependent Samples t-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ มีเจตคติต่อการเรียนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ABSTRACT

The purposes of this research were : 1) to compare the student' analytical thinking abilities before and after they had learnt through the instructional model based on faith building and resonant thinking—Yonisomansikan ; 2) to compare the student's attitude towards Buddhism Learning Substance before and after they had learnt through the instructional model based on faith building and resonant thinking—Yonisomansikan ; 3) to compare the student's learning achievements before and after they had learnt through the Instructional model based on faith building and resonant thinking and Yonisomansikan. Purposively selected, the subjects were 41 students who were studying in classroom 6/5 in the second semester of the 2008 academic year at Anuban Nakhon Phanom School under the Office of Nakhon Phanom educational Service Area 1. The instruments used in this study consisted of an analytical thinking test, the questionnaire to measure the students' attitude towards the Buddhism learning substance, and an achievement test. One Group Pretest-Posttest Design was adopted for this research. The statistic used to analyze the data was t-test (Dependent Samples).

The results of this study were as the follows:

1. After they had learnt through the instructional model based on faith building and resonant thinking-Yonisomansikan, Prathom Suksa 6 students had statistically developed higher analytical thinking than that of before at .01 level of significance.
2. After they had learnt through the instructional model based on faith building and resonant thinking-Yonisomansikan, Prathom Suksa 6 students had statistically developed higher attitude towards Buddhism learning substance than that of before at .01 level of significance.
3. After they had learnt through the instructional model based on faith building and resonant thinking-Yonisomansikan, Prathom Suksa 6 students had statistically possessed higher learning achievement than that of before at .01 level of significance.

บทนำ

ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในหลายด้านตามกระแสโลกไร้พรมแดน สาเหตุหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น คือ การแข่งขันกันของสังคมโลกทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์การแข่งขันดังกล่าวจึงจำเป็นต้องเสริมสร้างสมรรถนะของชนในชาติให้มีคุณภาพ มีความสามารถในการใช้ความรู้ มีทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กและเยาวชนไทย ดังกล่าวข้างต้น จึงมีการปฏิรูปการศึกษาในทุกระดับ

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 12-13) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 22 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักที่ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและแนวทางในการจัดการศึกษา หมวด 4 มาตรา 24 (ข้อ 2) กล่าวว่า “การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญปัญหา และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา” (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 14) การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคน

ให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติโดยมุ่งเน้นพัฒนาคนให้เต็มศักยภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

ควบคู่กับการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ คิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวัจนัง (2545 : 1) จากสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา จึงมีความจำเป็นต้องมีการเตรียมเด็ก และเยาวชนที่จะเติบโตต่อไปในอนาคตให้เผชิญกับความเปลี่ยนแปลง เพื่อความอยู่รอดของตนเองและครอบครัวอย่างสำคัญที่สุด คือ เด็กและเยาวชนต้องรู้จักคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหา เพราะการที่คนเราจะจะมีชีวิตรอดอยู่ในสังคมได้นั้นทุกคนจะต้องรู้จักคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น รู้จักคิดวิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น จึงมีการปฏิรูปการศึกษาในระดับช่วงชั้นรวมถึงปรับหลักสูตรโดยมุ่งให้มีการฝึกทักษะการคิดแทรกเข้าไปในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ดังจะเห็นได้จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดแนวคิดในการจัดการศึกษาโดยเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นที่ครูต้องฝึกให้เด็กคิดเพื่อให้เป็นคนมีเหตุผล มีวิจรรย์ญาณ รู้จักนำความสามารถในการคิดมาใช้ เพื่อเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ

ด้วยเหตุที่การคิดเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคนในยุคข้อมูลข่าวสารและสังคมประชาธิปไตยตลอดจนเป็นลักษณะของคนในสังคมแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ การรู้จักคิดยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ดังนั้นการคิดจึงเป็นสิ่งสำคัญของการศึกษา จากการศึกษาจากคนไทยในปัจจุบันไม่รู้จักคิดแก้ปัญหาไม่เป็นไม่คุ้นเคยกับการคิดที่เป็นระบบ เป็นขั้นตอนตามเหตุและผล ซึ่งปัญหาดังกล่าวหากมีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนและเลือกแนวทางแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมด้วยการนำวิธี “การคิดแบบโยนิโสมนสิการ” ไปใช้ เพราะการคิดดังกล่าว เป็นการคิดที่มีการวิเคราะห์เหตุผล แยกแยะดีชั่ว คุณโทษประโยชน์ หนึ่งปัญหาในชีวิตประจำวัน มีลักษณะซับซ้อน ควรฝึกทักษะการคิดอย่างเป็นกระบวนการ ซึ่งต้องนำทักษะหลาย ๆ ทักษะไปใช้ร่วมกัน

ตามลำดับขั้นตอน ในการคิดมีการควบคุม กำกับ ตรวจสอบและประเมินการคิดของตน ดังนั้นกระบวนการคิดจึงมีความสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 54) ด้วยเหตุข้างต้น หากเยาวชนไทยได้ฝึกคิดแบบโยนิโสมนสิการตามกระบวนการคิดเป็นประจำ น่าจะทำให้เกิดนิสัยการคิดแบบใหม่ที่จะนำไปสู่การรู้จักคิดในการดำเนินชีวิต เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ได้ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2540 : 34) สังคมทุกวันนี้และในอนาคตเป็นสังคมที่มีการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพและขีดความสามารถของคนส่วนใหญ่ในประเทศ โดยยึดหลักการให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับตนเองและชุมชนท้องถิ่น การสนับสนุนให้สังคมทุกส่วนและทุกระดับ ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพและการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อความสำเร็จเป็นรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตลอดไป ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ต้องการฝึกการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียนเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาได้ โดยเฉพาะหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 : ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หรือสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ที่เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือยึดมั่นในศีลธรรม การกระทำความดี มีค่านิยมที่ดี และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องและปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 16-17)

การคิดแบบโยนิโสมนสิการ เป็นการคิดที่ดำเนินไปตามเหตุและผลอย่างเป็นระเบียบตามขั้นตอนแล้วยังเป็นการคิดที่นำไปสู่การตัดสินใจที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ให้รู้จักพิจารณา วิเคราะห์ แยกแยะสิ่งต่าง ๆ ให้มีความละเอียดถี่ถ้วน โดยพิจารณาอย่างถูกวิธีมีเหตุมีผลเป็นความคิดที่มีลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องไม่สับสน และเป็นความ

คิดที่ก่อให้เกิดประโยชน์สร้างสรรค์ทั้งต่อตนเอง และสังคมเมื่อเผชิญสถานการณ์สามารถแก้ปัญหาได้ นำไปสู่แนวปฏิบัติที่ถูกต้อง (พระธรรมปิฎก. 2547 : 39-122) และประการสำคัญที่สุด คือ เป็นพื้นฐานความคิดมาจากพระพุทธศาสนา จึงนับได้ว่าเป็นการพัฒนาการเรียนการสอน ฝึกการคิดวิเคราะห์ได้ดีที่สุด

โรงเรียนอนุบาลนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 เป็นโรงเรียนหนึ่งที่ประสบปัญหาในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะการคิด ดังจะเห็นได้จากผลการสอบของนักเรียนในระดับชาติ (National Test) ในปีการศึกษา 2549 ที่พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยในเรื่องการคิด เมื่อเทียบกับระดับประเทศอยู่ที่ร้อยละ 8.57 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1. 2549 : 9) ซึ่งถือว่าเป็นคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำมาก และจากการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของ สำนักรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โรงเรียนอนุบาลนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 มาตรฐานที่ 4 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาต้องปรับปรุง (หลักสูตรโรงเรียนอนุบาลนครพนม. 2549 : 8) การที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมาย จากทางโรงเรียนให้สอน สาระ การ เรียน รู้ พระพุทธศาสนา มีความประสงค์ที่จะพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เจตคติที่ดีต่อการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระ การ เรียน รู้ พระพุทธศาสนาให้สูงขึ้นด้วยเหตุข้างต้นหากนักเรียนได้ฝึกคิดแบบโยนิโสมนสิการตามกระบวนการคิด เป็นประจำน่าจะทำให้เกิดเป็นนิสัยนักคิด ขอบสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้

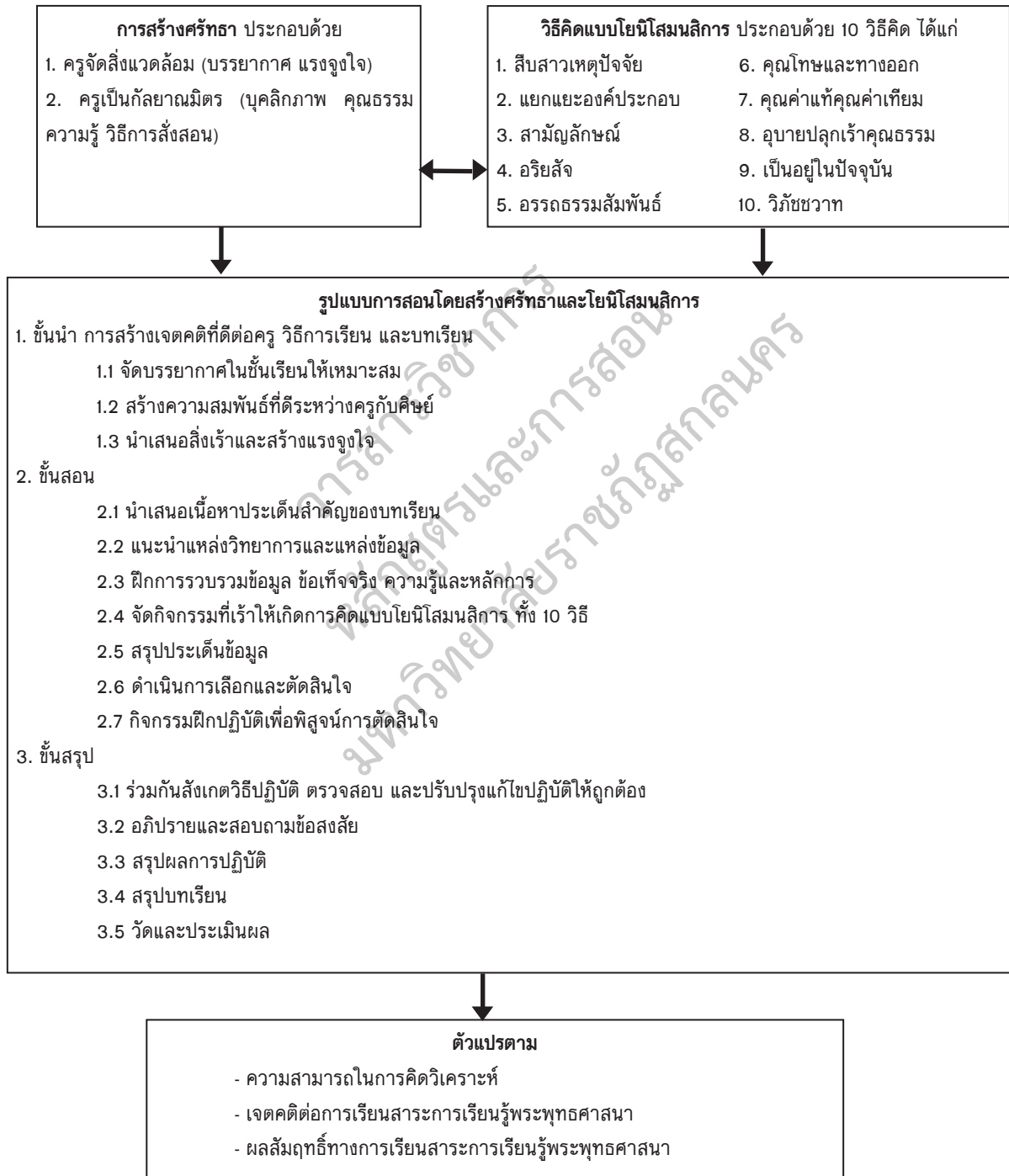
ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการแก่นักเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการแก้ปัญหา พัฒนาคุณภาพ และปรับปรุงการเรียนการสอนด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยผลการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เจตคติต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้ปรับแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้ 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 223 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/5 จำนวน 41 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 2) เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 หน่วย ดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พุทธศาสนานำรู้ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หลักธรรมคำสอนโลก หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พุทธสาวกที่ดี มีชีวิตประวัติ พุทธสาวกและชาดกหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ชาวพุทธที่ดี ชีวิตมีสุขหน้าที่ชาวพุทธมารยาทชาวพุทธและชาวพุทธ ตัวอย่าง หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 จิตสงบพบความสุข การบริหารจิตและเจริญปัญญา หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 สืบสานศาสนพิธีและประเพณีไทยวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี 3) ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้เวลาดทดลองภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โดยใช้ระยะเวลาสอนรวม 34 ชั่วโมง ซึ่งรวมทั้ง การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบ การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ 4) ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตัวแปรตามคือ 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 2) เจตคติต่อการเรียนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ จำนวน 10 แผน 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิด วิเคราะห์ เป็นคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัว เลือก จำนวน 40 ข้อ 3) แบบวัดเจตคติต่อการเรียน สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเป็นชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระ การเรียนรู้พระพุทธศาสนา เป็นคำถามแบบปรนัยชนิด เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ โดยการนำ เสนอเครื่องมือขอความคิดเห็นชอบจากอาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอคำร้องขอต่อสำนักงาน โครงการจัดตั้งบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมของ เครื่องมือ และแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ ของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงนำเครื่องมือไปทดลองใช้ ตามขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ จากการวิจัย ผลการ จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการที่มีต่อความสามารถในการคิด วิเคราะห์ เจตคติต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลนครพนม ปรากฏผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้าง ศรัทธาและโยนิโสมนสิการมีความสามารถในการ คิดวิเคราะห์ในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ มีเจตคติต่อการเรียนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เจตคติต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลนครพนม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการพัฒนาแบบทดสอบวัด

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไปเพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับการศึกษาในครั้งนี

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีหน้าที่

เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรพิจารณาในการนำรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการไปใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาและในระดับที่สูงขึ้นไป เพราะการพัฒนาการคิดวิเคราะห์เป็นการคิดที่ระดับสูงจำเป็นในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถพัฒนาได้ทุกระดับชั้น

1.3 ครูผู้สอนควรศึกษาแนวคิดทฤษฎี

การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ การคิดวิเคราะห์ให้เข้าใจอย่างชัดเจนก่อนนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้ตาม

รูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการไปใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ควรศึกษาผลการจัดการเรียนรู้

ตามรูปแบบการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการที่มีต่อตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา การคิดเปรียบเทียบ การคิดวิจารณ์ญาณ และการคิดเชิงประยุกต์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

เขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1, สำนักงาน.

รายงานประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลนครพนม. นครพนม, 2549.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535.

กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2540.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ :

กระทรวงศึกษาธิการ, 2542.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

แผนพัฒนาคนและสังคม ฉบับที่ 8

(พ.ศ. 2540-2544). มปท, 2540.

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). วิธีคิดตามหลัก

พุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ :

สยาม, 2547.

วิชาการ, กรม. การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสังคม

ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.

กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

. การจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนา.

กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง. สอนเด็ก

ให้คิดเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

บริษัท ก.พล (1996) จำกัด, 2545.

สุนน อมรวินวัฒน์. การสอนโดยสร้างศรัทธาและ

โยนิโสมนสิการ. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.

พรินติ้ง เฮ้าส์, 2530.

อนุบาลนครพนม, โรงเรียน. หลักสูตรสถานศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2. นครพนม :

โรงเรียนอนุบาลนครพนม, 2549.